

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

**Lapsiperheiden häiriöpalvelumenojen
kuntakohtaisen kustannusrakenteen
arvioiminen**

vs. yl. Veijo Nevalainen

Jyväskylä 7.9.2009

Häiriöpalvelumeno

- Termi: prof. Matti Rimpelä.
- Lasten ja nuorten psyykkisestä pahoinvoinnista ja sairastamisesta kunnan eri sektoreille aiheutuneiden menojen kokonaisuus.
- Ei sisällä ns. hyvinvointipalvelumenoja, eli päivähoitoa, iltapäiväkerhoja, harrastusmahdollisuuksien tukemista, liikuntatiloja ym.
- Ei sisällä kehitysvammahuoltoon ja somaattiseen sairastamiseen liittyviä menoja.
- Ei sisällä (vielä?) aikuisten hoitomenoja ym.

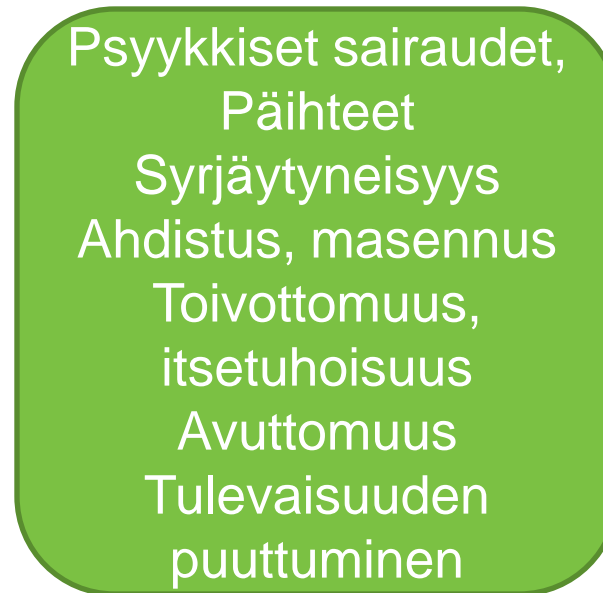
Mitä on häiriöpalvelumenojen takana?

- Ajan henki: Asioita ja ihmisiä katsotaan rahan kautta.

Tästä puhutaan

Tästä on oikeasti
kyse

Miksi pitää puhua häiriöpalvelumenoista?

Provokatorisia väitteitä

- Kunnissa on keskimäärin huono terveystaloustietämys
  - Sektoribudjetointi, ”juustohöyläsäästäminen”.
  - Pitkäjänteisen kehittämisen tilalla eläminen talousarviokausittain.
  - Yksinkertaisella kirjanpidolla yritetään hallita monimutkaisia asioita.
- Hyvinvointi on jakautunut kaikkien toimialojen vastuulle.
  - Mutta hyvinvointi ei ole kenenkään budjettivastuulla.
- Keskittyminen vain lainmukaisten palveluiden tuottamiseen tuhoaa hyvinvointia ylläpitävät palvelut

Eräs tapa arvioida menoja kokonaisuutena

- Sairaanhoidopiirin lastenpsykiatria (avo- ja laitos)
  - Sairaanhoidopiirin nuorisopsykiatria (avo- ja laitos).
  - Kasvatus- ja perheneuvola.
  - Kunnalliset nuorten hoitajat.
- +**
- Koulupsykologit.
  - Koulukuraattorit.
  - Luokallinen erityisopetus (sis. koulunkäyntiavustajat)
  - Kotikuntakorvaukset (osin) (koulukodit, sairaalaopetus)

Nämä yleensä tiedetään

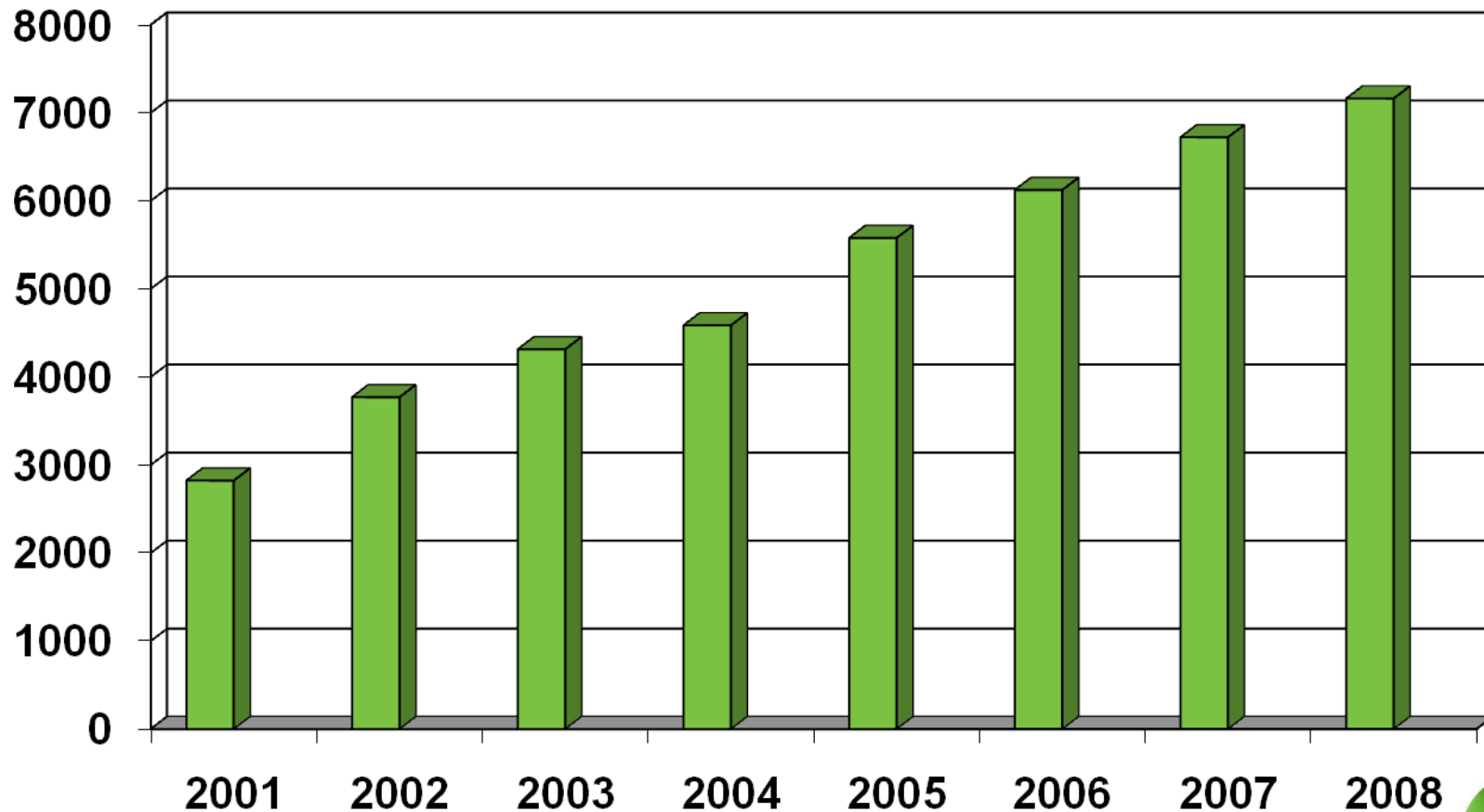
Mutta nämäkin ovat samaa kokonaisuutta!

- Sijaishuolto (ostopalvelut ja oma toiminta)
- Lastensuojelun työntekijät
- Perheohjaajat (osa)
- Kodinhoitajat (osa)
- Jälkihuolto-ohjaajat
- Erityisohjaajat
- Lastensuojelun avustukset.

Todellinen esimerkki:

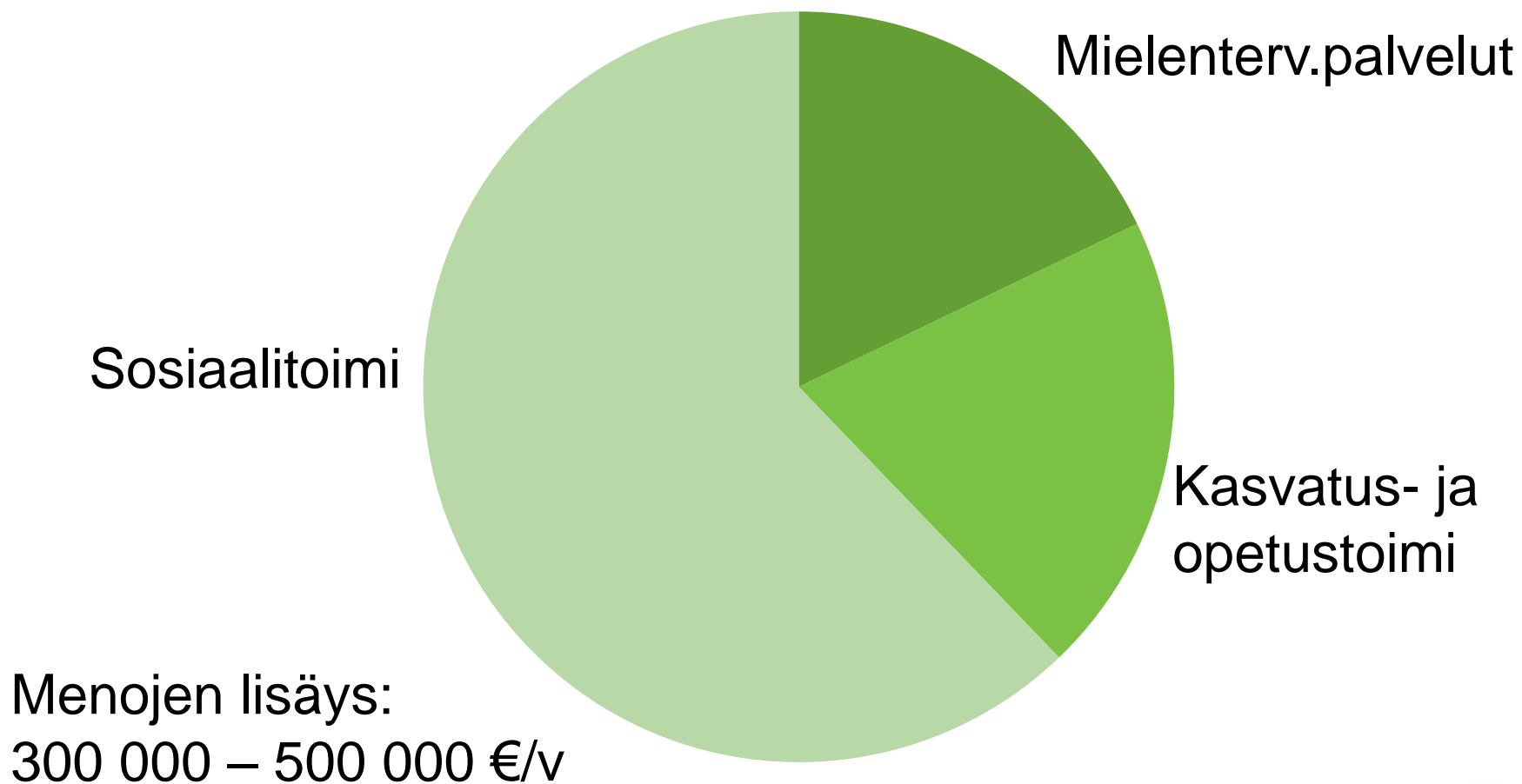
Häiriöpalvelumenojen kehitys, kaupunki 30 000 as.

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Miten häiriöpalvelumenot kohdistuvat kunnan eri toimialoille?

Mitä kokonaisuuden laskennasta voi seurata?

- Esimerkkikaupungissa hyvin tiukka talousarvio, säästöjä.
- **Kuitenkin** v. 2009 alussa aloitti hyvinvointineuvolahanke
  - Alkuvaiheessa palkattu **kuusi uutta työntekijää** hyvinvointineuvolaan (**Päätös tehdä jotakin**)
  - Ei projekti, vaan vakituisia toimia (**Usko**)
  - Laaja kehittämisen kokonaisuus (**Tekemisen meininki**)
  - Kokonaan kaupungin omilla varoilla (**Uskallus**)
  - Päätös ottaa lapsiperheiden pahoinvointi hallintaan muutamassa vuodessa (**Ennakkoluulottomuus**)
  - Päämääränä lapsiperheiden palveluiden uudenlainen kokonaisuus (**Kaupunki on kuntalaisia varten**).
- Hyvä asia. Päätöksen taustalla ei kuitenkaan ole rakkaus mielenterveysongelmiin, vaan kokonaisvaltainen talousajattelu, joka tässä tukee hyvinvointiajattelua.
  - Edellytys: uskottavat laskelmat

